

**Soodustingimustel
vanaduspension
ja
väljateenitud aastate pension**

20.märts 2015

Millest räägime

- **Soodustingimused:** isikud, kes on töötanud eriti tervist kahjustaval ja eriti raskete töötingimustega tööl või muul tervist kahjustaval ja raskete töötingimustega tööl vähemalt 10 või 12,5 aastat ning omandanud üldstaaži 20 või 25 aastat + töötajad, kellel on õigus sooduspensionile 5 või 10 aastat enne pensioniiga.
- **Väljateenitud aastad:** töötajatel ja spetsialistidel, kes teevad sellist tööd, millega kaasneb enne pensioniikka jõudmist kutsealase töövõime kaotus või vähenemine, mis takistab sellel kutsealal või ametikohal töötamise jätkamist.
- **Mõlemal juhul** makstakse sõltumata sellest, kas tööd on tegelikult rasked ja tervist kahjustavad, kas töötaja tervis on tegelikult kahjustatud ja töövõime vähenenud ja kas isik saab sellel kutsealal edasi töötada või mitte.

Keda puudutab

Soodustingimustel vanaduspensionide seadus (SVPS)

Aastas läheb sellele pensionile 800-1000 inimest. Seda pensionit saab umbes 34 tuhat inimest. Seega on üle 10% töötajatest tekkinud õigus pensionile selle seaduse alusel.

Väljateenitud aastate pensionide seadus (VAPS)

Aastas läheb sellele pensionile 100-150 inimest. Seda pensionit saab 1760 inimest.

Eripensionid ?

Riigi varjatud võlg või õigustatud erikohtlemine sise- ja välisjulgeoleku tagamiseks?

- 1) politsei- ja piirivalveametniku pension;
- 2) prokuröri pension;
- 3) kaitseväelase pension;
- 4) päästeteenistuja vanaduspensionilisa.

Eripensionile tekib õigus sõltuvalt: a) väljateenitud aastatest; b) töövõimetusel ja c) vanadusest.

Kõigi nende pensionide saamise õigus ja suurus sõltuvad kas koos või eraldi arvesse võttes staažist, eelmisest palgast ning töövõime kaotusest.

2013. aastal ligi 600 eurot kuus ehk poole rohkem kui keskmine vanaduspension. Keskmine prokuröri pension 1425 eurot ja kohtuniku pension 2140 eurot.

Probleem

- Tööturu- ja töötingimused oluliselt muutunud pärast 1992.a
- Tööturult eemaldumist motiveeriv tegur:
  - võimaldavad väljuda tööturult enne vanaduspensioniga
  - vähendavad tööjõupakkumist
- Hüvitamine toimub sotsiaalmaksust teiste pensionäride arvelt

Lahendus

- töökeskkonna ja töötingimuste parandamine – eelkõige terviseriskide ja ohtliku tööga seotud aladel
- rehabilitatsioonivõimaluste loomine
- tegeliku tervise- ja töövõimekao individuaalsele ja juhtumipõhine kompenseerimine töövõimetusskeemide läbi
- paindlikud karjäärimudelid, sh eraldi programm spetsiifiliselt ametialalt varakult pensionile läinute täiendus- ja ümberõppeks
- staažiarvestuse lõpetamine, soodustuse saamine proportsionaalselt omandatud staažiga

Viimasel ajal on pensionide reformimisel kasutatud poole staaži nõuet:

Kui isikul on omandatud alla poole vajalikust staažist, ei saa tal olla ka õigustatud ootust saada tulevikus varem pensionile?

